

Choroba ako liek

Jozef Duháček

12. februára 2024 ✝ Cirkev

Zdravie je medzi pozemskými statkami nepochybne najvzácnejším darom a choroba patrí, medzi najrôznejšími trápeniami, ktoré z Adamovej viny musíme znášať medzi najťažšie. Čo sú človeku platné zlato, majetky, domy a všetky radosti, keď leží schvátený chorobou a nemôže ich užívať? Mnohého, ba všetkého by sa vzdal, keby mohol byť opäť zdravý. Aj v hodvábnych perinách a zlatej posteli bude nariekať a vzdychať, tak ako posledný žobrák.

Boh však nedopúšťa zlo bez príčiny a zmyslu, ale preto, aby sa nakoniec obrátilo v dobro. Akokoľvek zlá sa choroba môže zdať, má v sebe zárodok niečoho dobrého a ak človek chorobu správne znáša, prinesie mu preveľký úžitok a je veľkým dobrodením. Choroby sú bezpečným prostriedkom na obrátenie hriešnika, sú najlepším prostriedkom ako zadostučiniť Bohu, chorobami sa cnosť spravodlivého skúša, očisťuje, upevňuje a zdokonaľuje, sú závdavkom Božej lásky, zhromažďujeme skrze ne veľké zásluhy a slúžia i časnému dobru a nakoniec sú závdavkom nebeskej odmeny.

Sv. Lidvina prijímajúca Telo Kristovo na obraze ruského umelca 19. storočia, Alexeja Venecianova. Sv. Lidvina utrpela v 12 rokoch úraz, po ktorom mala problémy s prijímaním potravy, po piatich rokoch od úrazu jej vypovedali službu aj nohy a ostala odvtedy pripútaná na lôžko s mnohými chorobami po dlhých 33 rokoch. Pápež Lev XIII. ju 14. marca 1890 kanonizoval. (<https://christianitas.sk/sv-lidvina-panna/>)

zdroj: catholicweekly.com.au / public domain

Choroby sú bezpečným prostriedkom na obrátenie hriešnika

Boh hriech nenávidí, avšak hriešnika miluje a žiada ho, aby sa od hriechu odvrátil, kajal a zachránil svoju dušu. Keď už Boh skúsil mnohé napomenutia, hovoril vo svedomí, chcel pritiahnuť šťastím a hojnosťou alebo postrašiť prísnu spravodlivosťou a toto všetko zlyhalo, pristupuje Boh k ostrejšiemu prostriedku. Ako dobrý otec, ktorý napomína deti a tie si jeho výčitky a prosby nevšímajú, berie do ruky trestajúci remeň či palicu. Ako múdry lekár, čo podáva i horké a nechutné lieky, zosiela Boh na človeka utrpenie, kríž a chorobu. Všetko s láskavým cieľom, aby sa hriešnik prebudil, vstúpil do seba a polepšil sa.

Márnotratný syn z podobenstva by sa nevrátil k otcovi, keby nezakúsil biedu a hlad. Tento syn je trefným obrazom hriešnika. Kým sa mu darí, na pokánie a nápravu nemyslí, ale s utrpením sa preberie z hriešneho sna a vracia sa k Bohu. Kríž a súženie mu najlepšie ukážu márnosť tohto sveta a bezvýznamnosť pozemských statkov, ku ktorým sa hriešnik celým srdcom pripútal. Poznáva bezmocnosť ľudskej moci a vedy, v ktoré predtým veril. S hrôzou hľadá na pekelnú priepasť, na kraji ktorej sa potáca, pohľad na večnosť ho desí, srdce mu zmäkne, milosť ho osvieti a už nedokáže klásť odpor jej nabádaniu, začína ľutovať svoj trestuhodný život a začína konať pokánie. Obracia sa. Choroba je príčinou jeho záchrany, jeho spásy.

Právom preto hovorí Duch Svätý: „Ťažká choroba robí dušu triezvou“, teda spôsobí, že sa človek spamätá a obráti. Sv. Gregor hovorí: „Utrpenia, ktoré nás sužujú nás nútia ísť k Bohu, Boha hľadať a na Boha sa obracať.“ Pravdivé sú aj slová sv. Ignáca: „Radujem sa, vždy keď vidím, že nejaký hriešnik ochorel, lebo choroba ho vedie k Bohu.“ Ak niekto ochorel, nech sa najprv pýta sa sám seba, či snáď doposiaľ nevedol hriešny život. Ak áno, tak choroba je zaslúžený trest, ktorým ho Boh chce spasiť, vyburcovať z hriešneho spánku a vyliečiť mu dušu. Sv. Gregor píše: „On lieči chorobu chorobou, chorobu duše chorobou tela, aby dušu očistil od zlých štiav a jedu hriechu, ktorými ju telo nakazilo.“

Preto neodmietajme múdry a dobrotivý úmysel Nebeského Otca, ktorý nás už dávno mohol uvrhnúť do večnej záhuby, ale napomenutí chorobou sa obráťme a znášajme svoje utrpenie v duchu kajúcnosti. Sv. Pavol, ktorý sám veľa vytrpel hovorí: „Syn môj, nepohrdaj Pánovou výchovou, ani neklesaj, keď ťa on karhá. Lebo koho Pán miluje, toho tresce, a šľahá každého, koho prijíma za syna. Je na vašu nápravu, čo znášate. Boh s vami zaobchádza ako so synmi. A ktorého syna by otec nekarhal?“ (Hebr 12,5)

Choroby sú najlepším prostriedkom ako zadostučiniť Bohu

Ak hriešnik prestal hrešiť a stal sa z milosti Božej kajúcnikom, tak Boh, majúci na mysli jeho blaho, mu nezriedka posiela utrpenie a súženia. Chce totiž dať mu príležitosť vykonať pokánie a zadostučiniť za svoje hriechy. Právě pokánie zahladí vinu a večný trest, nie vždy však zahladí aj trest časný. Ak teda obrátený hriešnik obdrží utrpenie, chorobu alebo iné súženie, dostáva do ruky peniaz, ktorým zaplatí svoj dlh. Trpezlivé znášanie chorôb je spôsob ako zadostučiniť Bohu, ktorý ho napomína na tomto svete bolesťou, aby nemusel udeľovať ťažšie tresty na druhom svete.

Ak sa teda má trpieť, je oveľa výhodnejšie trpieť na tomto svete chorobu tela, ako trpieť po smrti zžierajúce plamene očistného ohňa. Ľahšie je svoje dlhy splatiť tu na svete, než sa dlhé veky trápiť v Očistci, až kým sa nevyplatí posledný halier. Keby na smrť odsúdený zločinec mohol vymeniť šibenicu za nejaký telesný trest, vari by nejasal od šťastia? Preto považujme za nesmiernu milosť Božiu, že nás tu na zemi sklátil chorobou a ušetril nám mnoho z hrozných očistcových múk. Veď čo je aj tá najťažšia telesná choroba proti spaľujúcemu ohňu, ktorý je pripravený pre hriešnikov?

Sv. Augustín často volal: „Pane tu som, tu rež, tu páľ, tu napomínaj, ale tam ma ušetri!“ A keby aj človek žil zbožne a bohobožne, môže o sebe povedať, že sa nemá z čoho kajať, že je vo svojom srdci úplne čistý a nemá žiadneho hriechu? Istotne nemôže, veď aj spravodlivý padne sedem ráz za deň, hovorí Sväté písmo.

Najkrajšie pole nie je bez kúkoľa, ani najkrajšia ruža nie je bez trňa a ani najzbožnejší človek nie je pred Bohom bez poškrvny. I keby nezahrešil ťažko, z ľudskej slabosti čas od času aspoň ľahký hriech spácha. Ak teda utrpenie a chorobu zošle Boh aj zbožnému človeku, je to preto, aby mohol odčiniť svoje chyby a

slabosti a tak úplne očistený mohol sa ukázať pred Božím súdom. Hľa, aký ohromný úžitok choroby ľuďom prinášajú?

Anna Katarína Emmerichová, nemecká augustiniánska mníška, katolícka mystička a stigmatička, 3. októbra 2004 ju pápež Ján Pavol II. blahorečil.

zdroj: wikimedia commons

Chorobami sa cnosť spravodlivého skúša, očisťuje, upevňuje a zdokonaľuje

Nie všetky choroby a trápenia musíme považovať za trest. Veď keď Spasiteľ videl pri chráme v Jeruzaleme slepého, na otázku, či zhrešili jeho rodičia, keď je ten úbožiak za to potrestaný, povedal: „Ani on, ani jeho rodičia nezhršli, majú sa však na ňom ukázať Božie skutky.“ Rovnako aj dnes musia mnohí spravodliví trpieť, aby sa na nich oslávil Boh a aby oni z toho nadobudli ohromný úžitok, tak ako sa aj tomu slepému nielenže vrátil zrak, ale ktorý tiež našiel Spasiteľa. Boh svojim verným služobníkom zosiela utrpenie aby:

– skúšal ich lásku a stálosť

V strasti sa má osvedčiť láska k Bohu. V utrpení sa má dokázať, že sa Boha držíme rovnako verne, ako v časoch blahobytu. Ľahko je milovať Boha, pokiaľ sa nám darí všetko tak ako chceme, ľahko je zachovať mu vernosť, ľahko je byť trpezlivý, oddaný, tichý a pokorný, a ľahko je rozprávať o cnostiach. Keď však na človeka padne bolestná skúška a povstane proti nemu ozbrojený obor, tak treba bojovať a dokázať, že o cnosti vieme nielen rozprávať, ale sa v našom srdci aj zakorenili.

A práve vtedy, keď cnosť nekolíše ani žiadnej nehode, keď Boha milujeme rovnako vtedy, keď napomína, ako keď nás obdarúva, keď sme mu rovnako verní aj v momente, keď sa zdá, že je od nás ďaleko, vtedy sa ukáže, že naša cnosť je skutočná, pravá a presná. Takto Boh skúšal Jóba, ktorému až na holý život zobral všetko čo mal, tak sa osvedčil Tobiáš, ktorý po mnohých cnostných skutkoch stratil zrak. Alfonz z Liguori hovorí: „Choroba je skúšobný kameň, ktorým spoznáme, či naša cnosť je zlato alebo len zlé železo. Mnohí sú veselí, trpezliví a pobožní, kým sú zdraví, ak ich však navštívi choroba, dopúšťajú sa tisícov chýb, nedajú sa uspokojiť, strácajú trpezlivosť so všetkými i s tými, čo im pomáhajú, sťažujú sa na lekárov a ošetrovateľov, že sa o nich nikto nestará, že ich zle liečia. Tu sa jasne ukáže, čo sa zlatom len zdá.“

– chorobou čistil cnosti spravodlivého tak, ako sa čistí zlato v ohni

Spravodlivý padne sedemkrát za deň. Pri dôkladnom spytovaní svedomia nájdú sa vždy chyby a nedostatky, náklonnosti a túžby, nedbanlivosti a opomenutia, pozostatky vykorenených náruživostí. Hoci sú to len malé škvrny, predsa zatemňujú lesk cnosti. Hoci dušu neolúpili o milosť Božiu, predsa len jej bránia naplno účinkovať a bránia človeku napredovať cestou dokonalosti. Choroby a iné strasti odstraňujú tieto drobné chyby a človeka bližšie privádzajú k Bohu. Ako striebro a zlato, ktoré má v sebe všelijakú nečistotu sa čistí ohňom, tak aj duša cnostného spáli v ohni utrpenia rozličné chyby a stane sa Bohu príjemnejšou. Boh skrze proroka Zachariáša hovorí: „Budem ich páliť tak, ako sa páli striebro a ako sa skúša zlato.“

– utvrdil dušu chorého v dobrom

Ako často bývame vlažní a ľahostajní, ako chladne naša horlivosť v dobrom, ako rýchlo zabúdame na Boha, ak žijeme chvíľu bez starostí a trápenia. Ako radi sme nespokojní, ak sa nám nedarí podľa našej predstavy, ako rýchlo zabúdame na Nebo, ak sa máme dobre. Preto nás musí súženie čas od času prebudiť z tohto nebezpečného spánku a pripomenúť, že na zemi sme cudzincami, že do vlasti len putujeme a tá je hore, kde Kristus sedí po pravici Otca. Naša cnosť by dlho neobstála, ak sa nám vyhýbali utrpenie a choroba.

Búrka strastí musí udržiavať plameň našej horlivosti, tak ako telo cvičením a námahou nadobúda pevnosť a silu, tak aj cnosť zosilnie v namáhaní a utrpení. Preto sv. Pavol hovorí, že má zalúbenie vo svojich chorobách a slabostiach, lebo keď je slabý, vtedy je silný. Sv. Bernard hovorí: „Niet divu, že silnieš, keď tvoj nepriateľ slabne.“ Kto však je naším najväčším nepriateľom? Telo, ktoré tak často bojuje proti duchu. A keď ono chorobou zoslabne, duša silnie a slávi víťazstvá.

– chorobou zdokonalil cnosť

Sv. Jakub nás nabáda, aby sme za najväčšie potešenie mali, keď upadneme do pokušenia, lebo takáto skúška viery buduje trpezlivosť a trpezlivosť vedie k dokonalosti. Strasti nielenže dávajú príležitosť konať cnostné skutky, ale zvyšujú ich cenu a rozmnožujú zásluhu. Utrpenie činí vieru pevnejšou, zbožnosť srdečnejšou a pokora, oddanosť a sebazaprenie hlbšie sa zakoreňujú v duši, kvitnú a prinášajú vzácne ovocie. Strasti nás pripodobňujú Spasiteľovi, lebo On trpel aj preto, aby nám dal príklad. Sám Kristus hovorí, že kto chce byť jeho učeníkom, musí vziať kríž a ísť za ním. Kto s Kristom trpí, bude s Kristom aj oslávený.

Marthe Robinová, francúzska rímskokatolícka mystička a stigmatička, zakladateľka Foyers de charité (charitatívne domy). Vo veku 21 rokov ju choroba pripútala na lôžko a zostala tak až do svojej smrti. Podľa svedkov dlhé roky nič nejedla okrem prijímania svätej Eucharistie. Roku 1987 boli diecéznym orgánom postúpené dokumenty potrebné pre jej blahorečenie a v roku 1996 boli tieto postúpené do Vatikánu. 6. mája 2010 Kongregácia pre kauzy svätých podpísala v Ríme tzv. „Positio“, 7. novembra 2014 bola uznaná za ctihodnú.

zdroj: wikimedia commons

Choroby sú závdavkom Božej lásky

Sv. Tereza sa často modlila: „Pane, daj mi trpieť alebo zomrieť!“ Tým chcela povedať, že nechce žiť, ak nebude môcť trpieť. Aj iní svätci a svätice si žiadali trpieť a boli zarmútení, ak sa im toho nedostalo, mysliac si, že Boh sa od nich vzdialil. Čuduješ sa prečo niekto túži po utrpení? Pán Ježiš raz sv. Terézii povedal: „Uč sa dieťa moje, že môj Otec najviac miluje tých, ktorí najviac trpia. Nemysli si, že šťastie spočíva v potešení. Nie, ono záleží v tom, že človek mnoho z trpezlivosti a lásky ku mne trpí. Raduj sa ak máš podiel na mojom utrpení, môj Otec ti tak dáva jednu z najväčších milostí.“

To isté hovorí sv. Pavol slovami: „Koho Pán miluje, toho tresce.“ Utrpenie teda bolo pre nich závdavkom, znamením, že ich Boh naozaj miluje. Oni sa v utrpení radovali, lebo kráčali s Ježišom po kráľovskej ceste kríža a pili s ním z jedného kalicha. Veď je znakom lásky, keď s nami náš priateľ zdieľa to, čo mu je najvzácnejšie. Kristus na zemi nič nemiloval viac ako svoj kríž. Miloval ho, objímal. Ak tento kríž chce s nami zdieľať, nie je to teda záloha jeho lásky? Vari by od Boha mohlo prísť niečo, čo by neslúžilo nášmu dobru?

Chorobami zhromažďujeme veľké zásluhy

Choroba nás síce robí neschopnými pracovať pre svet a časné veci, ale mimoriadne nás uschopňuje pracovať na svojej spáse, získavať zásluhy pre Nebo a večnosť. Teda pokiaľ sa všetky strasti prijímajú s pokorou a odovzdanosťou do Božích rúk. Trpezlivým znášaním strastí možno každým okamihom postúpiť na vyšší stupeň v nebeskom rebríku a rozmnožovať zásluhy pre večnosť. Ani slza, ani vzdych nie sú bez odplaty. Každá slza, ktorú kvôli Bohu vyroníme, je drahá perla, ktorá raz okrášlil našu nebeskú korunu. Za každý vzdych, za každú cnosť, ktorú na lôžku osvedčíme, dostaneme nebeskú odmenu. Koľko príležitostí ma chorý, aby si takéto zásluhy nazhromaždil, každý deň, každú hodinu!

Sv. Gregor hovorí: „Strasťami síce strácame statky pozemské, ale pokorne ich znášajúc získavame statky nebeské.“ Sv. Hieronym pridáva: „Čím viac nás sužujú prenasledovania, chudoba, nepriateľ, tým väčšiu odplatu oddržíme po vzkriesení.“ „Križ, ktorý nesieme, vyrovná sa miliónu modlitebných kníh, lepšie je byť deň ukrižovaný, ako sto rokov konať rôzne nábožné cvičenia.“ Sv. Tereza hovorí: „Tí, čo dosiahli dokonalosť, nikdy neprosia o to, aby ich Boh zbavil súženia a pokušenia. Túžia po nich a vážia si ich tak, ako svetáci drahokamy, zlato a bohatstvo. Vedia, že obzvlášť v čase trápenia sa dá najviac zbohatnúť.“ Preto si svätci choroby trápenia vždy vážili a veľmi po nich túžili.

Choroby často slúžia i časnému dobru

Nie všetko, čo sa za zlo považuje, naozaj zlom je. Božia múdrosť obracia nešťastie a utrpenie častokrát vo veľké dobro. Jozef by sa nestal pánom Egypta, keby ho nepredali do otroctva a neskončil vo väzení. Boh vidí ďalej ako človek. Buďme si preto absolútne istí, že čo sa nám deje, deje sa pre naše dobro. Dieťa je s otcom na prechádzke. Otec ho drží za ruku, vedie ho po kamenitej ceste. Dieťa vidí v úzadí peknú lúku, plnú kvetov a čuduje sa, prečo ho otec na ňu nepustí. Prečo ho vedie touto nepeknou cestou? Otec je však vyšší a vidí, že je tam priekopa, ktorú by nevládalo prekročiť, trnie, ktorým by sa nepredralo, potok, v ktorom by sa mohlo utopiť.

Prečo nás Boh vedie ťažkou cestou? Vari vieme viac než On? Vari vieme, čo nás čaká a kde by nás mohla stihnúť záhuba? Vzal nám zdravie, aby nás uchránil od väčšieho hriechu, veľkého zla, náhlejšej smrti. Boh vládne a a my sa klaňajme jeho prozreteľnosti!

Sv. Jozef Damien de Veuster, známy tiež ako Otec malomocných, otec Damien alebo Damien z Molokai bol flámsky katolícky kňaz, misionár a rehoľník z Kongregácie Najsvätejších Srdc Ježiša a Márie. Svoj život zasvätil pomoci malomocným na ostrove Molokai na Havaji, kde pôsobil od roku 1873, roku 1884 sa sám nakazil a o päť rokov neskôr zomrel. Je patrónom ľudí trpiacich leprou, AIDS a Havaja. 11. októbra 2009 bol pápežom Benediktom XVI. svätorečený.

zdroj: wikimedia commons

Choroby sú závdavkom nebeskej odplaty

Získať Nebo nie je ľahká vec a nikto ho nedostane bez námahy a spolupráce. Nie. Je úzka brána a úzka cesta, ktorá vedie k životu a Kráľovstvo nebeské sa uchvacuje násilím. Teda treba nám zvädzať boj a bojom dosiahnuť víťazstvo a odmenu víťazovi prináležiacu, ako sv. Pavol hovorí, len ten býva korunovaný, kto dobre bojoval. Výborným prostriedkom k dosiahnutiu nebeskej koruny sú choroby a strasti, ktoré na nás

zosiela Boh. Veď blahoslavení sú plačúci, lebo budú potešení. Čím viac sme znášali a trpeli, tým krajšia nás čaká koruna v budúcom živote.

V podobenstve o Lazárovi vidíme, že skončil v lone Abrahámovom a utrpenie, ktoré trpezlivo znášal, mu zaslúžilo takúto slávnú odmenu. Čo nás učí Spasiteľ svojím životom? Čo nás učia jasle, kríž, bič, trňová koruna, kopija a klince? To, že toto všetko musel Kristus trpieť, aby vošiel do svojej slávy. Cesta kríža bola cestou slávy. A nielen pre Krista, ale aj pre nás, cesta kríža vedie do Neba, je to príklad, ktorý nám Kristus dal a my ho musíme nasledovať. Ako by sme snád mohli dúfať, že slávu, ktorú si Spasiteľ vydobyl takými nesmiernymi mukami, my získame bez námahy a utrpenia?

Všetci svätí Boží touto cestou kráčali a priviedla ich do slávy nebeskej. Iná cesta tam nevedie. Prečo sa teda neradujeme, že aj nás Boh po tejto ceste vedie? Veď tých čo predpoznal, tých aj predurčil, aby boli podobní obrazu jeho Syna. Ak nepatríme k trpiacim, nepatríme k predurčeným, hovorí nám sv. Augustín. Sv. Alojz hovorí, že niet istejšej známky, že človek patrí k vyvoleným, než že v zbožnom kresťanskom živote je obklúčený strasťami, utrpením a súžením.

Nie je potrebné nechať sa upáliť alebo roztrhať levom, ako to robili mučeníci, ani nie je nutné ísť do samoty alebo sa zatvoriť medzi holé steny v nejakej cele. Stačí trpezlivo a pokorne znášať choroby a strasti. „Aj bez ohňa a meča, môžeme byť mučeníkmi a získať Nebo, ak si v srdciach zachováme trpezlivosť,“ hovorí sv. Gregor. Príležitosť ku skúškam trpezlivosti a lásky nechýba nikdy, náš život je úrodná pôda pre utrpenia a bolesti. Ale ak vytrváme, odmena je istá. Dobre hovorí sv. Pavol, že všetky utrpenia tohto času, neobstoja v porovnaní s večnou slávou, ktorá sa má na nás zjaviť. Všetko pozemské aj choroby potrvajú len krátko, ale všetko nebeské je večné.

Nečudujme sa teda, že nám Boh zoslal bolestnú chorobu. Pomáha nám tak do Neba, veď do Neba sa prichádza cez mnohé súženia. Slovami Tomáša Kempenského: „Čo sa bojíš zobrať kríž, s ktorým sa ide k blaženosti? Vezmi ho a nasleduj Ježiša a vojdeš do večného života.“

Spracované podľa knihy. F. Ziervogela Milosrdný samaritán

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/choroba-ako-liek/>